

Opinia prawna

przygotowana dla Pani dr Iwony Mazur
Prezes Zarządu Głównego Stowarzyszenia Menadżerów Opieki Zdrowotnej z siedzibą w Warszawie

1. Przedmiot opinii:

Przedmiotem opinii jest odpowiedź na pytanie czy kierownikowi samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej może być przyznana nagroda jubileuszowa.

2. Podstawa prawna:

- 1) Ustawa z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (tekst jednolity Dz.U. z 2015 r., poz. 2099 z późn. zm.), zwana dalej także „ustawą kominową”,
- 2) rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowego wykazu świadczeń dodatkowych, które mogą być przyznane osobom kierującym niektórymi podmiotami prawnymi, oraz trybu ich przyznawania (Dz. U. z 2003 r., Nr 14, poz. 139), zwane dalej także „rozporządzeniem”,
- 3) ustawa z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami (Dz.U. z 2016 r., poz. 1202), zwana dalej także „ustawą o zasadach kształtowania wynagrodzeń”,
- 4) ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r., poz. 1638 z późn. zm.), zwana dalej także „ustawą o działalności leczniczej”.

3. Analiza prawna

W aktualnie obowiązującym stanie prawnym, zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi, osobom, o których mowa w art. 2 powołanej ustawy, niezależnie od podstawy nawiązania stosunku pracy lub rodzaju umowy cywilnoprawnej stanowiącej podstawę zatrudnienia przysługuje, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, wyłącznie wynagrodzenie miesięczne. Do osób wskazanych w art. 2 ustawy kominowej należą również kierownicy

samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, którzy zostali objęci zakresem podmiotowym ustawy kominowej w myśl art. 2 pkt 10 ustawy.

Stosownie do treści art. 5 ust. 2 ustawy kominowej, nadanym przez art. 14 pkt 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami, osobom, o których mowa w art. 2 pkt 1-4 i 10, mogą zostać przyznane świadczenia dodatkowe. W związku ze zmianą, jaka została wprowadzona przez art. 14 pkt 5 ustawy o zasadach kształtowania wynagrodzeń, zakres osób, którym mogą być przyznane świadczenia dodatkowe został rozszerzony także na kierowników samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej. Kierownikom samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej może być przyznana ponadto nagroda roczna - w myśl art. 5 ust. 3 i art. 10 ustawy kominowej, zaś w razie odwołania ze stanowiska lub rozwiązania umowy o pracę albo umowy cywilnoprawnej będącej podstawą zatrudnienia przez podmiot zatrudniający, z innych przyczyn niż naruszenie podstawowych obowiązków ze stosunku zatrudnienia, może być przyznana odprawa w wysokości nie wyższej niż trzykrotność wynagrodzenia miesięcznego - zgodnie z brzmieniem art. 12 ustawy kominowej.

W celu udzielenia odpowiedzi na pytanie, czy kierownikowi samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej może być przyznana nagroda jubileuszowa, zasadniczą kwestią jest zdefiniowanie pojęcia „świadczenia dodatkowego” w rozumieniu ustawy kominowej. Świadczeniem dodatkowym, zgodnie z treścią art. 11 ust. 1 powołanej ustawy, są świadczenia z tytułu zatrudnienia, w tym: bytowe, socjalne, komunikacyjne, oraz ubezpieczenia majątkowe i osobowe - inne bądź wyższe niż ustalone w regulaminach wynagradzania, zakładowych i ponadzakładowych układach zbiorowych pracy oraz w odrębnych przepisach. Z powołanych powyżej przepisów art. 5 ustawy kominowej wynika natomiast, iż świadczenie dodatkowe w techniczno-prawnym tego słowa znaczeniu wymaga jego przyznania, nie przysługuje ono *ex lege*. Zatem świadczenie dodatkowe w rozumieniu przepisów ustawy kominowej, to świadczenie inne bądź wyższe niż wynika to z przepisów prawa pracy, a ponadto nie może ono przysługiwać *ex lege*, lecz musi zostać przyznane. Cechą świadczenia dodatkowego jest więc jego przyznanie, rozumiane w tym sensie, że wykreowane przez osobę uprawnioną do takich czynności (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 grudnia 2008 r., sygn. akt III PK 35/08).

Artykuł art. 11 ust. 3 ustawy kominowej zawiera delegację ustawową dla Prezesa Rady Ministrów do określenia, w drodze rozporządzenia, szczegółowego wykazu świadczeń dodatkowych, o których mowa w art. 11 ust. 1, oraz trybu ich przyznawania. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowego wykazu świadczeń dodatkowych, które mogą być przyznane osobom kierującym niektórymi podmiotami prawnymi oraz trybu ich przyznawania, wydane na podstawie przywołanej delegacji ustawowej, wśród świadczeń dodatkowych, które mogą być przyznane z tytułu zatrudniania, wymienia między innymi nagrodę jubileuszową przyznawaną nie częściej niż co 5 lat.

Biorąc pod uwagę powyższe, nie budzi wątpliwości, iż nagroda jubileuszowa wymieniona w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 2003 r. jest świadczeniem dodatkowym, o którym mowa w art. 5 ust. 2 i art. 11 ustawy kominowej. Co prawda, rozporządzenie stanowi, iż ma zastosowanie do osób, o których mowa w art. 2 pkt 1-4 ustawy kominowej i nie obejmuje w literalnym brzmieniu kierowników samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, jednakże, uwzględniając *ratio legis* zmian wprowadzonych do ustawy kominowej ustawą o zasadach kształtowania wynagrodzeń oraz ujęcia w art. 5 ust. 2 prawa do przyznania świadczeń dodatkowych także kierownikom samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, przyjąć należy, że nagroda taka może zostać przyznana kierownikom samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej w wysokości określonej w § 2 ust. 2 rozporządzenia, stosowanego *per analogiam*.

Jak zostało wskazane, świadczenie dodatkowe, o którym mowa w 5 ust. 2 i art. 11 ustawy kominowej, to świadczenie inne bądź wyższe niż wynika to z przepisów prawa pracy, a ponadto nie może ono przysługiwać *ex lege*, lecz musi zostać przyznane (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 grudnia 2008 r., sygn. akt III PK 35/08). Czynność przyznająca świadczenie wynikające z ustawy należy natomiast do czynności kierowniczego stosowania prawa i ma charakter deklaratoryjny. Decyzja ta w istocie dotyczy spełnienia warunków nabycia takiego świadczenia i jest czynnością ewidencyjną ze strony podmiotu zatrudniającego (vide: M. Świącicki, Prawo pracy, Warszawa 1968, s. 427). Nagroda jubileuszowa wynikająca z przepisów ustawy nie jest zatem świadczeniem dodatkowym w rozumieniu ustawy kominowej, gdyż nie jest przyznawana i nie jest ani inna ani wyższa (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 sierpnia 2013 r., sygn. akt II PK 43/13).

W związku z tym, w świetle ustawy kominowej, za świadczenie dodatkowe nie można uznać nagrody jubileuszowej, o której mowa w art. 62 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, bowiem nie zostaje spełniona definicji świadczenia dodatkowego z art. 11 ust. 1 ustawy kominowej, gdyż nagroda ta nie jest przyznawana i nie jest ani inna ani wyższa (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 sierpnia 2013 r., sygn. akt II PK 43/13). Przepis art. 62 ustawy o działalności leczniczej, stanowiąc, iż „za długoletnią pracę pracownikowi samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej przysługują nagrody jubileuszowe (...)”, przesądza o przyznaniu nagrody jubileuszowej *ex lege*, po spełnieniu ustawowych przesłanek nabycia prawa do nagrody, która jest dodatkowym elementem wynagrodzenia pracownika (tak Filip Grzegorzczak (red.), Ustawa o działalności leczniczej. Komentarz). Nagroda jubileuszowa nie stanowi jednak składnika wynagrodzenia miesięcznego. Na tej podstawie należy przyjąć, że kierownikowi samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej nie przysługuje nagroda jubileuszowa z art. 62 ustawy o działalności leczniczej, ze względu na ograniczenie wynikające z przepisu art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 sierpnia 2013 r., sygn. akt II PK 43/13).

4. Wnioski końcowe

Mając na uwadze powyższe rozważania, w mojej opinii, w obecnym stanie prawnym, kierownikowi samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej może zostać przyznana nagroda jubileuszowa, na podstawie przepisów ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi oraz rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowego wykazu świadczeń dodatkowych, które mogą być przyznane osobom kierującym niektórymi podmiotami prawnymi oraz trybu ich przyznawania. Kierownikowi samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej nie przysługuje ustawowe prawo do nagrody jubileuszowej określone w art. 62 ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej.

Wrocław, dnia 22 grudnia 2016 roku

Grażyna Ruchel

Radca prawny